

Udvidet rensning af drikkevandet er nødvendig

Fagfolk vil altid diskutere, om nye fund af pesticider udgør en reel sundhedstrussel. Men udvidet vandrensning er nødvendig, indtil vi kender kemien i vores grundvand og konsekvenserne heraf, fastslår lektor fra Aalborg Universitet.

Peter Roslev, lektor i Biologi og Miljøteknologi fra [Aalborg Universitet](#)

10. mar 2020 06:00

Brødtekst

Tidligere i år offentliggjorde Miljøstyrelsen resultaterne af en [ny screening af dansk grundvand for en række pesticider og pesticidnedbrydningsprodukter](#). Screeningen omfattede 263 borer i Danmark, der blev undersøgt for 415 pesticider og rester af pesticider. Størstedelen af de undersøgte borer er en del af den nationale grundvandsovervågning (GRUMO) og bliver ikke benyttet til produktion af drikkevand, men flere af de undersøgte borer ligger dog i områder, hvor der også indvindes drikkevand.

Undersøgelsen viste målbare koncentrationer af pesticider i omkring 20 pct. af de undersøgte borer, og der blev påvist 32 pesticider og nedbrydningsprodukter, hvoraf ti stoffer blev fundet i koncentrationer over grænseværdierne.

Et af de målte pesticider anses som hormonforstyrrende, og ganske tankevækkende blev der også påvist tre ulovlige pesticider, der aldrig har været godkendt i Danmark.

Om de nye fund fra 2020 er overraskende eller ej, kan diskuteres. De nye fund fra 2020 skal nemlig ses i sammenhæng med tidligere undersøgelser fra 2018 og 2019, hvor der også blev påvist et stigende antal pesticider og pesticidrester i danske borer.

Ny lovgivning kan ikke ændre på historiske forureninger

Sideløbende er flere hundrede borer i Danmark i de senere år blevet lukket på grund af fund af pesticider. Det er dog bemærkelsesværdigt, at man reelt ikke ved, hvor længe disse stoffer har været i grundvandet, og hvor høje koncentrationerne har været gennem årene. Kun at de nu kan påvises med nye analysemetoder.

Hertil kommer mange hundrede pesticider og pesticidrester, der endnu ikke har været en del af screeningerne og derfor venter på at blive undersøgt. Inkludering af flere pesticider vil formentlig føre til yderligere fund, hvis stofferne på et tidspunkt bliver en del af nye screeninger.

Historisk har der været tilladt flere bekæmpelsesmidler i Danmark end i de nuværende godkendelsesordninger. Man kan derfor formode, at der fortsat findes pesticider i de øvre

jordlag, der stammer fra historisk brug af bekæmpelsesmidler, og som endnu ikke eller kun delvist har nået grundvandet.

Derudover tyder de nye undersøgelser på, at der også er – eller har været – et ukendt marked for brug af ulovlige pesticider i Danmark. Dette marked er formodentlig lille, men kan ikke desto mindre være ødelæggende for grundvandsbeskyttelsen og for alle de personer, der følger reglerne.

Samlet set kan man frygte, at flere ulovlige pesticider og flere tidligere godkendte midler kan blive påvist i nye undersøgelser af det danske grundvand. Det kan ny lovgivning og nye lokale tiltag ikke ændre på, da der jo er tale om historiske forureninger.

Fagfolk vil altid diskutere, om sådanne nye fund af pesticider udgør en reel sundhedstrussel, men der er ikke tvivl om, at tilliden fra den almindelige forbruger er påvirket af den lange række af offentliggjorte fund af 'nye' pesticider i dansk grundvand. Hvis tilliden fra den almindelige forbruger påvirkes, vil der forestå en stor opgave for landets vandforsyninger med at genoprette tilliden, uanset om de fundne stoffer og mængder reelt udgør en sundhedsmæssig trussel eller ej.

Udvidet vandrensning vil være rettidig omhu

Denne problemstilling fører til det oplagte spørgsmål, om man i den nuværende situation ikke i højere grad skal rense for pesticider i dansk vandbehandling. Accepteret praksis på området har hidtil været at etablere nye borer og/eller fortynde forurenede grundvand med rent eller mindre forurenede grundvand for at overholde grænseværdierne.

Man kan dog stille spørgsmålet, om mere målrettet rensning for pesticider ikke vil være et mere oplagt og fornuftigt alternativ? Stort set alt grundvand behandles i forvejen på vandværker på den ene eller anden måde, så yderligere rensetrin vil ikke være et stort spring rent teknisk.

Der findes allerede en række veldokumenterede teknologier på området, og flere er under udvikling. Udgifter til etablering og drift af udvidet vandrensning målrettet pesticider vil i mange tilfælde være væsentlig billigere end etablering af nye kildepladser og forsyningsledninger.

Udvidet vandrensning på vandværker i udsatte områder kan derfor blive et nødvendigt element i en periode. Det vil ikke ændre på, at forebyggelse og reguleret brug og kontrol af bekæmpelsesmidler for både private og erhverv fortsat vil være et uhyre vigtigt værktøj i beskyttelsen af grundvandet.

At tillade målrettet pesticidrensning af grundvand i den nuværende situation, er derfor ikke en glidebane. Det vil være rettidig omhu.